

PŘEDMLUVA

Tato práce vznikla z valné části v době mého aspirantského studia, a její titul jakožto kandidátské disertace byl Příspěvek k poznání životních podmínek římských otroků v prvních dvou stoletích principátu. Řešil jsem v ní především otázku, jak se lišily životní podmínky otroků ve velkých a v malých římských domech, ale již v té podobě, jak byla předložena k obhajobě, ji bylo možno — podle slov prof. dr. J. Ludvíkovského — nazvat otázkou diferenciacce otroků. Ta připomínka mne přivedla k tomu, abych se při její úpravě k tisku soustředil především k tomuto temat; to jsem vyjádřil také změněným jejím nadpisem.

Ve své práci, která klade pro kusý stav pramenů na badatele značné nároky, jsem arcí narážel od samého začátku na rozmanité potíže. Musil jsem promýšlet mnoho dílčích problémů, interpretovat nejeden nejasný pramen a přeložit do češtiny jakožto doklad nebo ilustraci některé ukázky z pramenů v próze i ve verších, a to tak, aby měl překlad také jakousi literární hodnotu. V tom všem jsem měl ve svém někdejším školiteli, profesoru dr. Ferdinandu Stiebitzovi, učitele a rádce ve všech směrech vynikajícího. Jemu proto děkuji na prvním místě za všechnu pomoc, kterou mi poskytoval v častých konsultacích a při kritické recenzi celé mé práce.

Značně mi také přispěli svými odbornými posudky mé kandidátské disertace oponenti prof. dr. Jaroslav Ludvíkovský a dr. Pavel Oliva. Jejich kritické připomínky jsem všechny důkladně uvážil a náležitě jich využil, když jsem tuto knihu připravoval k tisku. Proto jim za ně znovu vyslovuji svůj dík.

J. Česka

